

Anders Öbrink
010-574 50 26
anders.obrink@skatteverket.se

Årsrapport, RUBICON 2024

1 Sammanfattning

Vid årsskiftet 2021/2022 beslutades om en reviderad avsiktsförklaring för RUBICON-samarbetet och antalet samverkande aktörer utvidgades samtidigt från fyra till sex. Med utgångspunkt i den nya avsiktsförklaringen bildades i början av 2022 en styrgrupp för att leda och koordinera arbetet inom RUBICON.

Styrgruppen har under 2024 sammanträtt digitalt vid fyra tillfällen och samarbetet i gruppen har fungerat mycket bra.

Under 2024 har två nya samverkansaktiviteter påbörjats inom ramen för RUBICON-samverkan och ett tidigare projekt har fortgått.

Den första aktiviteten avsåg att ta fram ett metodstöd eller handledning till förvaltare avseende näringsförbud. Syftet med aktiviteten var att öka förvaltares kunskap om näringsförbud, men även ge viss ledning när det bör vara aktuellt att underrätta åklagare om näringsförbud med den önskvärda effekten att uppnå hög kvalitet på anmälningarna. Aktiviteten avslutades i juni 2024 då publikationen distribuerades till konkursförvaltare.

Den andra aktiviteten avsåg Skatteverkets övertagande av utbetalningsfunktionen samt viss kontroll av lönegaranti. Det främsta skälet för att flytta hanteringen till Skatteverket var enligt regeringen att minska felaktiga utbetalningar och motverka fusk med lönegaranti. Syftet och önskvärd effekt med denna aktivitet var att på ett tidigt stadium kunna fånga behov från förvaltare och Kronofogden samt förbereda Skatteverkets lönegarantiverksamhet så att det blir en så smidig övergång som möjligt för involverade aktörer.

Den aktivitet som fortsatt från 2023 avser ”Information och instruktion gällande hantering av digitalt arkiverad bokföring i konkurser”. Projektet har haft som mål att träffa överenskommelser med flera av de stora aktörerna som tillhandahåller bokförings- och lagringstjänster i det s.k. ”molnet” så att bevarandeplikten uppfylls även efter konkursutbrottet och så att förvaltare och andra intressenter, såsom Skatteverket och brottsutredare, på ett enkelt sätt ska kunna ta del av bokföring som förvaras i ”molnet”. I den sistnämnda delen är tanken att projektet ska ta fram en enklare instruktion om hur man ska gå tillväga för att kunna ta del av materialet vilket bör underlätta arbetet för berörda aktörer. Vid verksamhetsårets utgång var denna aktivitet ännu inte helt slutförd men beräknas kunna vara det under 2025.

2 Bakgrund

RUBICON står för rutiner brottsutredningar i konkurs. Sedan tidigt 1990-tal har RUBICON fungerat som en plattform för samverkan i bekämpningen av den konkursrelaterade brottsligheten. Sedan 2021 finns en reviderad avsiktsförklaring och numera omfattar samarbetet sex aktörer, Ekobrottsmyndigheten (EBM), Kronofogden, REKON, Ackordscentralen, Skatteverket och Bolagsverket.

Anders Öbrink
010-574 50 26
anders.obrink@skatteverket.se

Grundtanken är att en uttalad samverkan mellan myndigheter och privaträttsliga aktörer verksamma inom konkurs och rekonstruktion, skapar goda förutsättningar för att på ett effektivt sätt förebygga och upptäcka ekonomisk brottslighet på ett tidigt stadium. Utbyte av information och erfarenheter, kunskapsöverföring samt ett aktivt samarbete i olika frågor ger en samlad brottsförebyggande effekt som är större än vad de enskilda aktörerna kan uppnå var för sig.

3 Styrgruppens arbete

Anders Öbrink (Skatteverket) har varit styrgruppens ordförande under verksamhetsåret 2024. Övriga i styrgruppen har under året varit Hans Andersson (REKON), Hans Ödén (Ackordscentralen), Per Hedman (Ekobrottsmyndigheten), Eric C Karlsson (Skatteverket deltog fram till september) Mathias Berg (Skatteverket från september), Petra Schölander Östman (Kronofogden) och Håkan Larsson (Bolagsverket). Jörgen Tesch (Kronofogden) har under året bistått styrgruppen i dess arbete och han har deltagit vid samtliga styrgruppsmöten.

Under året har styrgruppen hållit sammanlagt fyra möten (januari, maj, september och november), samtliga via Skype. Beslut och andra överväganden som gjorts av styrgruppen framgår av de anteckningar som förts vid mötena.

Styrgruppens ordförande har ansvarat för att ta fram utkastet till denna årsrapport. Årsrapporten ska innehålla de under verksamhetsåret 2024 genomförda samverkansaktiviteterna, innefattande en bedömning av aktiviteternas brottsförebyggande effekter. Årsrapporten har fastställts av styrgruppen.

Genomförda aktiviteter under 2024

4 Inledning

Arbetet inom RUBICON har ett projektinriktat fokus där det varje år genomförs ett antal aktiviteter med det övergripande syftet att motverka ekonomisk brottslighet inom ramen för konkurs och rekonstruktion. Projektet gällande hantering av digitalt arkiverad bokföring i konkurser har inte avslutats helt utan kommer i mindre utsträckning behöva följa med in till 2025.

Styrgruppen har inför verksamhetsåret diskuterat ett antal förslag på nya lämpliga samverkansaktiviteter för 2024. I slutet av 2023 och början av 2024 beslutade styrgruppen att starta samverkansprojekten

- Ta fram en handledning eller metodstöd för konkursförvaltares underrättelse (till åklagare) om näringsförbud
- En aktivitet avseende Skatteverkets övertagande av utbetalningsfunktion samt viss kontroll av lönegaranti

5 Information och instruktion gällande hanteringen av digitalt arkiverad bokföring i konkurser

Det är vanligt att företagare hanterar sin bokföring via s.k. molntjänster vilket innebär att företagen upprättar löpande bokföring och bevarar allt eller delar av sin räkenskapsinformation digitalt hos någon av de aktörer som erbjuder sådana tjänster. Marknaden domineras av ett fåtal aktörer även om det finns relativt många företag som erbjuder denna typ av tjänst. Uppdraget bygger på ett avtal parterna emellan. När ett företag som anlitar en sådan tjänst försätts i konkurs råder det en osäkerhet om skyldigheten för molnleverantören att bevara bokföringen under de sju år som bokföringslagen föreskriver. Det finns även viss osäkerhet om hur förvaltare och vissa externa aktörer ska agera för att få tillgång till räkenskapsinformation i ett visst bolag som försatts i konkurs.

RUBICONs styrgrupp beslutad 2023 att genomföra ett projekt under ledning av Hans Andersson (REKON) och med representanter från EBM, SKV och KFM.

Under 2023 träffades avtal med en av de större aktörerna på marknaden och under 2024 har ytterligare en stor aktör träffat avtal med innebörd att de mot en viss avgift åtar sig att bevara räkenskapsinformation under den tid som bokföringslagen föreskriver. Arbetet har emellertid inte helt kunnat slutföras under verksamhetsåret 2024 utan det kommer fortsätta under 2025 och då ska också en enklare instruktion tas fram som beskriver hur förvaltare och externa intressenter ska gå till väga för att kunna ta del av digitalt lagrad bokföring.

6 Metodstöd för konkursförvaltares underrättelse om näringsförbud

Styrgruppen beslutade 2023 om aktiviteten att ta fram en handledning eller metodstöd för konkursförvaltares underrättelse till åklagare om näringsförbud. Aktiviteten skulle ta inspiration i det metodstöd som EBM och Kronofogden arbetade med. Per Hedman åtog sig att leda aktiviteten och Skatteverket, Kronofogden, REKON och Ackordscentralen bildade en referensgrupp till aktiviteten. Under våren arbetade EBM fram ett utkast och inhämtade synpunkter från referensgruppen. Ett utkast cirkulerades sedan till styrgruppens medlemmar för synpunkter och den slutliga versionen "Bra att veta om näringsförbud" kunde sedan fastställas av styrgruppen vid mötet i maj månad. Information om den nya publikationen presenterades i Kronofogdens tillsynsnytt i juni månad och distribuerades även via REKON och Ackordscentralen.

7 Skatteverkets övertagande av utbetalningsfunktion samt viss kontroll av lönegaranti

Under våren framkom att regeringen hade för avsikt att överföra utbetalningsfunktion samt viss kontroll av lönegaranti från Länsstyrelserna till Skatteverket. Styrgruppen beslutade om en aktivitet gällande denna fråga och att aktiviteten skulle innefatta både ett löpande informationsutbyte i frågor kopplade till förändringen samt en workshop under senare delen av året med information till en bredare krets av berörda aktörer. Skatteverkets utvecklingsinsats efterfrågade referenspersoner från Kronofogden, REKON och Ackordscentralen och kontakter etablerades. Ett antal möten mellan utvecklingsinsatsen och referenspersonerna har hållits under året vilket skapat bättre förutsättningar för en så smidig övergång som möjligt till den kommande förändringen. I december bjöd Skatteverket in till två informationsträffar för

Anders Öbrink
010-574 50 26
anders.obrink@skatteverket.se

konkursförvaltare och rekonstruktörer. Totalt var det 230 uppkopplingar från konkursförvaltare och rekonstruktörer men också deltagare från andra myndigheter. På programmet stod information på skatteverket.se, kontaktvägar och en visning av de nya e-tjänsterna. Men det fanns också möjlighet för deltagarna att ställa frågor.

8 Övrigt

Bolagsverket har beskrivit att de fått en ny instruktion med tydligare fokus på att kontrollera och motverka felaktiga uppgifter i registret. Bolagsverket har meddelat att från 2025 kommer Therese Frennberg vara representant i styrgruppen och Bolagsverket har förklarat sig villiga att överta ordförandeskapet för styrgruppen i RUBICON under 2025.

9 Bedömning

Inrättandet av en styrgrupp har givit RUBICON-samverkan en tydligare ledning och styrning, vilket i sin tur gynnat både planering, genomförande och uppföljning av samarbetet. Styrgruppen har nu etablerade och välfungerande rutiner för sitt arbete, under ledning av gruppens ordförande.

Att fokusera på ett fåtal väl definierade och avgränsade aktiviteter i samverkan har varit lyckat då samarbetet även under 2024 har kunnat uppvisa tydliga och konkreta resultat som redovisats ovan.

Arbetet inom RUBICON har fördjupat och förbättrat samarbetet mellan de myndigheter och förvaltarorganisationer som deltar i RUBICON. De projekt som har genomförts och som alltjämt pågår bidrar alla till en ökad kunskap i frågor som rör sådan brottslig verksamhet som kan knytas till konkursgäldenärer. Det kan också konstateras att de åtgärder som vidtagit på olika sätt och i olika grad har brottsförebyggande effekter.

Denna Årsrapport har fastställts digitalt av RUBICON:s styrgrupp.

Petra Schölander Östman, Kronofogden

Per Hedman, EBM

Anders Öbrink, Skatteverket

Mathias Berg, Skatteverket

Hans Andersson, REKON

Hans Ödén, Ackordscentralen

Håkan Larsson, Bolagsverket

Therese Frennberg, Bolagsverket